

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 3

Opció d'examen
 (Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació			
1. Comprensió lectora	1.1		
	1.2		
	1.3		
	1.4		
	1.5		
2. Expressió escrita	2.1		
	2.2		
3. Reflexió lingüística	3.1		
	3.2		
	3.3		
	3.4		
	3.5		
Suma de notes parcials			
Descompte per faltes			
Total			
Qualificació final			

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

MARTA (*amb indignació, eixugant-se repetidament els ulls*): Tampoc **ho** creureu això de que jo era molt pobreta? Veureu: jo tenia una mare que era cega. Ho sentiu? I no he tingut ningú més. [...] Però una mare sí que la tenia! I ella i jo captàvem per ciutat, allà baix a Barcelona. [...] ens posàvem a les escales d'una iglésia que tenia una porta que no s'acabava mai d'alta, i allí ens estàvem. Qui havia sigut el meu pare de bo de bo? Jo no ho he sapigut mai. D'ençà de quan, captàvem? Oh! Potser abans de néixer jo, que captàvem. Jo a la mare l'havia vist sempre amb la mà estesa al portal de la iglésia [...]. Un dia [...] ja no érem ella i jo soletes que captàvem: al costat s'hi va asseure a captar un home, que... jo em vaig creure que tampoc hi veia, perquè pensava aleshores que era cego tothom que captava. I no sé com va ser que aquell home mig tolit, tot roig de cara, i de barba blanca, va acabar vivint amb la mare; i ells dos se pegaven, i reien. Mes a mi aquell home ni mai m'havia pegat ni fet una festa; ni me'n recordo que mai m'hagués dit ni una sola paraula. Passaren anys [...] i un matí la mare no es va llevar, i als peus del seu llit me vaig trobar amb aquell home que plorava. La mare no havia plorat mai, [...] i m'havia arribat a creure també que els cegos, que no tenien ulls per a veure-hi, tampoc els tenien per a vessar llàgrimes: i per això vaig conèixer que aquell home no era cego de bo de bo, perquè plorava. La mare s'havia mort, i jo em vaig trobar sola. I quina cosa més estranya! Aquell home tan callat i tan fred amb mi es va trobar que m'estimava com un pare, i no es sabia aconsolar de la mort de la pobreta mare meva, [...] amb los ulls més entelats que mai, i amb la mà dreta estesa, que semblava que encara anés a captar alguna cosa a l'altra vida.

TOMÀS (*plorant*): Digueu, digueu.

MARTA: I a l'endemà se l'endugueren al cementiri, a la mare, i jo hi vaig anar al darrera amb aquell home; i quan ja li havien tirada tota la terra a sobre, jo me'n vaig adonar que li havia dit a aquell home: «I ara què farem, pare?» [...].

TOMÀS (*plorant*): Conta, conta; i acaba aviat!

MARTA: [...] Doncs vàrem tornar a la porta de la iglésia, i com jo anava espigant-me i veia passar tantes noietaes de ma edat amb la robeta bonica de les festes, jo que li vaig dir al pare un dia que no havíem arreplegat gaires dinerons: «Pare; i si treballéssim?». I ell al cap d'una estona em va dir que ja el buscària el treball per tots dos. I mai aquell treball va arribar. Fins que vam saber que als pobres els recollien per a tancar-los, i ens en vam anar de Barcelona tot captant, sinó que ell ja mai més va fer el cego.

Adaptació feta a partir del text

d'Àngel GUIMERÀ. *Terra baixa*. Barcelona: Edicions 62, 1979, p. 194-195. [1a ed., 1897]

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La Marta i la seva mare captaven a Barcelona.	☐	☐
b) Un home de barba fosca va acabar vivint amb la mare de la Marta.	☐	☐
c) L'home que vivia amb la Marta i la seva mare es feia passar per cec.	☐	☐
d) El pare adoptiu de la Marta va trobar feina de seguida a Barcelona.	☐	☐
e) La Marta i el seu pare adoptiu van haver de marxar de Barcelona perquè no volien treballar.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots o expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots o les expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Plorar*:
 - b) *Enuig*:
 - c) *Paralitzat*:
 - d) *Es va aixecar*:
 - e) *Pidolàvem, demanàvem caritat*:
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «Tampoc **ho** creureu això de que jo era molt pobreta?»:

 - b) «I a l'endemà se l'endugueren al cementiri, a la mare, i jo hi vaig anar al darrera amb aquell home»:
- 1.4. Expliqueu, en tres línies com a màxim, per què en Tomàs plora. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu com eren els dos fills de la Natàlia i en Quimet, l'Antoni i la Rita, a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) La Natàlia és feliç casada amb en Quimet.	☐	☐
b) L'Antoni continua anomenant Colometa a la Natàlia.	☐	☐
c) L'Antoni, l'adroguer, venia veges per als coloms.	☐	☐
d) La senyora Enriqueta de vegades té cura dels fills de la Natàlia mentre ella treballa.	☐	☐
e) El fill de la Natàlia no vol treballar d'adroguer.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) En Sebastià organitza el casament de la Marta i en Manelic.	☐	☐
b) En Manelic es casa per conveniència.	☐	☐
c) Tot el poble sabia la finalitat del casament de la Marta i en Manelic menys en Tomàs, l'ermità.	☐	☐
d) La Marta explica el seu passat, però ningú no la creu.	☐	☐
e) En Manelic mata en Sebastià d'un cop al cap.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals de passat perifràstic a passat simple. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

«Doncs vàrem tornar a la porta de la iglésia [...]. I ell al cap d'una estona em va dir que ja el buscaria el treball per tots dos. I mai aquell treball va arribar. Fins que vam saber que als pobres els recollien per a tancar-los, i ens en vam anar de Barcelona tot captant, sinó que ell ja mai més va fer el cego.»

- 2.2. En el text es relata la infantesa de la Marta: una infantesa pobra i desgraciada. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre la por a la pobresa o a les persones pobres (fenomen que rep el nom de *aporofòbia*), en què reflexioneu sobre les causes d'aquesta por i suggeriu possibles solucions. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

«Astronauta!» Aquest és el crit que fan molts nens i nenes quan els pregunten què volen ser de grans. Quan creixen la idea sol anar-se'n en orris, perquè convertir-se en home de l'espai exigeix uns sacrificis físics i intel·lectuals fora de mida. Però el somni de viatjar a les estrelles roman en molta gent que mira embadalida el cel cada nit. Per això, darrere la idea del turisme espacial molts hi veuen una oportunitat de negoci.

Ja fa anys que la idea de viatjar a l'espai com a turista ha deixat de ser una quimera. Ha estat així gràcies a projectes com Virgin Galactic, amb el qual Richard Branson vol posar turistes en òrbita, amb una llista d'espera formada per noms tan populars com Justin Bieber o Ashton Kutcher. El projecte de Branson no és nou, i a molts els semblaria una excentricitat, si no fos perquè comencen a aparèixer moltes altres iniciatives similars, amb inversors potents al darrere i amb calendaris establerts.

Qui té previst oferir el primer vol suborbital abans que acabi el 2014 és la companyia holandesa Space Expedition Corporation. Per 71.000 euros, la companyia promet un vol a cent quilòmetres d'altura, superant la línia de Kármán, que separa oficialment l'atmosfera de l'espai exterior. Quaranta-cinc minuts de vol complet. Space Expedition Corporation ja ha venut uns tres-cents d'aquests viatges arreu del món, mitja dotzena a l'Estat espanyol.

Els contractants són persones de perfils molt diferents: des d'un multimilionari a qui ja no li queda cap excentricitat per fer a la Terra fins a un jove d'origen asiàtic amb ganes de provar les últimes tendències i capacitat per a pagar-les, passant per un veterà empresari del món de la construcció. El punt en comú entre ells és fàcil d'endevinar: una cartera ben plena. Els viatges espacials són per a gent molt adinerada, però ja no es demanen les fortunes siderals de fa uns quants anys, només a l'abast d'estrelles histriòniques. Per a qui s'ho pugui permetre, avui costen el mateix que un cotxe car.

Per aquest motiu el turisme espacial és un terreny adobat per a l'aparició de nous agents, disposats a demostrar que de maneres d'anar a l'espai n'hi ha de diverses. L'oferta de Noon es basa a poder observar el planeta des de trenta-sis quilòmetres d'altura, als quals s'ascendeix en una càpsula acoblada a un globus impulsat per heli. Ni naus espacials, ni satèl·lits ni coets: un globus que triga dues hores a agafar l'altura desitjada, i des de la qual ja es pot observar la cobertura de la Terra i distingir el blau del cel terrestre i el negre de l'espai. Després de dues hores d'observació, la càpsula descendeix durant prop d'una hora amb l'ajuda d'un paracaigudes. El cost de l'experiència: 110.000 euros.

Darrere de tot plegat hi ha una idea bàsica: la conquesta de l'espai ja no està tan sols en mans de les grans agències públiques com la NASA o de gegants aeronàutics, sinó que també és una parcel·la apta per a empreses privades que vulguin explotar tant l'àmbit turístic com el tecnològic. Hi ha terreny per competir i per fer-hi diners.

Adaptació feta a partir del text de
Vern BUENO. «Turisme espacial: de la ciència-ficció a l'oportunitat de negoci».
El Món. Via Empresa [en línia] (17 juny 2014)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La idea del turisme espacial supera la ciència-ficció.	☐	☐
b) Per a fer turisme espacial encara no hi ha llista d'espera.	☐	☐
c) Per a observar l'espai no es podria fer servir un globus.	☐	☐
d) Ara com ara, el preu dels viatges espacials s'aproxima al d'un cotxe car.	☐	☐
e) La conquesta de l'espai és exclusiva de la NASA.	☐	☐

1.2. Trobeu en el text els cinc mots o expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

a) *Utopia*:

b) *Rica*:

c) *Extasiada*:

d) *Fracassar*:

e) *Impellit*:

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

a) «Els viatges espacials són per a gent molt adinerada, però ja no es demanen les fortunes siderals de fa uns quants anys, només a l'abast d'estrelles histriòniques. Per a qui s'**ho** pugui permetre, avui costen el mateix que un cotxe car»:

b) «Els contractants són persones de perfils molt diferents: des d'un multimilionari a qui ja no **li** queda cap excentricitat per fer a la Terra fins a un jove d'origen asiàtic amb ganes de provar les últimes tendències i capacitat per a pagar-les, passant per un veterà empresari del món de la construcció»:

1.4. Expliqueu, en tres línies com a màxim, per què en el turisme espacial hi ha terreny per a competir i per a fer-hi diners. [0,5 punts]

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per què la Natàlia vol matar els coloms i desfer-se del colomar, a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) En Quimet treballava d'ebenista.	☐	☐
b) L'Antoni, en néixer la seva germana Rita, no se sent engelosit.	☐	☐
c) La mare d'en Quimet va morir d'un atac de cor un dia que hi va haver un bombardeig.	☐	☐
d) La Natàlia volia posar fi a la seva vida i la dels seus fills fent servir lleixiu.	☐	☐
e) La Natàlia, un cop casada amb l'Antoni, tenia por que tornés en Quimet.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) En Sebastià es comporta com un cacic a les seves terres.	☐	☐
b) La Marta tenia deu anys quan va conèixer en Sebastià.	☐	☐
c) Barcelona, d'on prové la Marta, es pot considerar una Terra Baixa.	☐	☐
d) Les darreres paraules d'en Manelic, a la fi de l'obra, són: «He mort en Sebastià».	☐	☐
e) A la fi, la Marta i en Manelic no poden retornar a la Terra Alta.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text passant els temps verbals en present a formes de passat. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

«Aquest és el crit que fan molts nens i nenes quan els pregunten què volen ser de grans. Quan creixen la idea sol anar-se'n en orris, perquè convertir-se en home de l'espai exigeix uns sacrificis físics i intel·lectuals fora de mida. Però el somni de viatjar a les estrelles roman en molta gent que mira embadalida el cel cada nit. Per això, darrere la idea del turisme espacial molts hi veuen una oportunitat de negoci.»

- 2.2. En el text s'expliquen les oportunitats de negoci que representen els viatges a l'espai. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què valoreu la idoneïtat de la iniciativa i els avantatges i desavantatges que pot suposar per als viatgers. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Veureu: jo tenia una mare que era cega.

- oració subordinada substantiva de subjecte
- oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement de l'adjectiu

3.1.2. Aquest és el crit que fan molts nens i nenes quan els pregunten què volen ser de grans.

- oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement o objecte directe
- oració subordinada adverbial condicional
- oració subordinada adverbial de complement o objecte directe
- oració subordinada substantiva interrogativa de complement o objecte directe

3.1.3. Ja fa anys que la idea de viatjar a l'espai com a turista ha deixat de ser una quimera.

- complement o objecte directe
- complement predicatiu
- atribut
- complement del nom

3.1.4. Des d'un multimilionari a qui ja no li queda cap excentricitat per fer a la Terra fins a un jove d'origen asiàtic amb ganes de provar les últimes tendències i capacitat per a pagar-les, passant per un veterà empresari del món de la construcció.

- complement o objecte directe
- complement de règim (o preposicional)
- complement del nom
- complement circumstancial (o adjunt)

3.1.5. Qui té previst oferir el primer vol suborbital abans que acabi el 2014 és la companyia holandesa Space Expedition Corporation.

- subjecte
- complement o objecte indirecte
- complement o objecte directe
- complement circumstancial (o adjunt)

3.1.6. Però el somni de viatjar a les estrelles roman en molta gent que mira embadalida el cel cada nit.

- complement o objecte directe
- complement circumstancial (o adjunt)
- subjecte
- complement predicatiu

3.1.7. [...] i com jo anava espigant-me i veia passar tantes noieta de ma edat amb la robeta bonica de les festes, jo que li vaig dir al pare un dia que no havíem arreglat gaires diners: «Pare, i si treballéssim?»

- complement o objecte directe
- complement de règim (o preposicional)
- complement del nom
- complement circumstancial (o adjunt)

3.1.8. La conquesta de l'espai ja no està tan sols en mans de les grans agències públiques com la NASA o de gegants aeronàutics, sinó que també és una parcel·la apta per a empreses privades que vulguin explotar tant l'àmbit turístic com el tecnològic.

- oració subordinada substantiva de subjecte
- oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- oració coordinada
- oració subordinada adverbial consecutiva

3.1.9. I a l'endemà se l'endugueren al cementiri, a la mare, i jo hi vaig anar al darrera amb aquell home.

- complement predicatiu
- complement de règim (o preposicional)
- complement de l'adjectiu
- complement circumstancial (o adjunt)

3.1.10. [...] i per això vaig conèixer que aquell home no era cego de bo de bo, perquè plorava.

- oració subordinada adverbial consecutiva
- oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- oració subordinada adverbial causal
- oració subordinada substantiva de subjecte

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a)** Va anar a veure en Joan _____ li solucionés el problema. La veritat és que no sé _____ se'n refia. (*perquè / per què*)
- b)** _____ t'afanyes no trobaràs la peixateria oberta. —És igual. No menjaré peix, _____ carn. (*sinó / si no*)
- c)** Estic _____ esgotat de _____ parlar que me n'aniria a dormir ara mateix. (*tan / tant*)
- d)** No he trobat pa _____. —Si haguessis anat a la botiga de la plaça _____ del supermercat, n'hauries trobat. (*enlloc / en lloc*)
- e)** Et demanava si volies _____ de sucre al cafè, però veig que no em dius _____. (*gens / res*)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal simple correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a)** Jo m'asseguraria que _____ (*cabre*) els mobles a la furgoneta. Així no hauríem de fer dos viatges.
- b)** És millor que us _____ (*abstenir*) de fer cap comentari que el pugui ferir.
- c)** L'han _____ (*incloure*) a la llista de creditors, i ell s'ho ha pres molt malament.
- d)** El policia li va demanar que _____ (*seure*) i que li expliqués com s'havia produït l'accident.
- e)** No _____ (*voler*) anar tan de pressa, vosaltres, que prendreu mal.

3.4. Subratlleu NOMÉS les cinc grafies corresponents a sons nasals que s'assimilen al punt d'articulació de la consonant següent. [0,5 punts]

Estava ben enfadat amb la Maria. L'havia insultat i havia fet creure a tothom que la seva feina era un nyap. Eren dos i a sobre estaven malavinguts.

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a)** El full està tot moll i el text que hi havia ha esdevingut _____. (*llegir*)
- b)** Tres enginyers informàtics han creat nous sistemes d'_____ de dades i d'intercanvi d'arxius digitals. (*magatzem*)
- c)** A la pel·lícula, aquella bèstia va matar quatre homes i va _____ una dotzena de cavalls. (*budell*)
- d)** La manca de notícies de la seva filla va _____ els pares. (*angúnia*)
- e)** Té molt mal de coll i se li ha _____ la veu. (*rogall*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans